

NIEZMAZANY (15) *part praet pass pf*

niezmazany (14), **niezmazan** (1).

W pisowni łącznej (10), *w rozłącznej* (5).

e prawdopodobnie jasne (tak w nie-); pierwsze a jasne; -an-, -ån.

sg m N (attrib) niezmazany (2), (*praed*) *niezmazån* (1). ◊ *I niezmazanym* (1). ◊ *f N niezmazaną* (2). ◊ *A niezmazaną* (2). ◊ *I niezmazaną* (1). ◊ *n N niezmazan(e)* (1). ◊ *G niezmazan(e)go* (1). ◊ *I niezmazanym* (1). ◊ *L niezmazanym* (1). ◊ *pl N subst niezmazan(e)* (2).

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

I. W funkcji właściwej: *Który nie został usunięty przez tarcie lub mycie; w przen* (2) : *krwią (płynął grob: wskazała się krew zwycięsców/ znaki niezmazane/ członki na swym miejscu znalezione/ y głowa od ramion odcięta SkarŻyw 567; Cożby to było za oczyszczenie/ ktore nam P. Bog obiecuie/ y przez krew y mękę Syna swego daie: gdyby nieczyłości na nas zostały/ a tylo załonione a nie zmazane w nas były? SkarKaz 348b.*

II. W funkcji przymiotnika: *Taki, który nie popełnił żadnego grzechu, bez skazy, nieskalany; impolutus PolAnt; immaculatus Vulg* (13) : *vmyślił/ iako Iozeph/ nierządnicę ciągnącej się do grzechu płaźcz zoftawic/ a obnazon przy duży zdrowey w cieie niezmazany/ zoftac. SkarŻyw 371; LatHar 182; Nabożeństwo czyłte y niepokalane v Bogá [...] siebie fámego zachowac niezmazany od tego swiatá. WujNT Iac 1/27.*

W połączeniu szeregowym (1): *Bo taki nam zgodził się arcyoffiarnik/ nabożny/ niezkodliwy/ niezmazany/ odłączony od grzełznikow/ y wyżey niż niebioła vczyniony. BudNT Hebr 7/14[26].*

Wyrażenia: »baranek niezmazany« (1): *Oto baranek nyzmazani ktori przed Itrzigaci my sya zamyłknęł BierRaj 23v.*

»niezmazany grzechem« [szyk 1:1] (2): *a iżby [dziecię] czyłte y niezmazane grzechami przyść na Sąd Boży mogło. KarnNap Cv; ArtKanc D19.*

»nigdy niezmazany« (2): (*marg*) *Chwała Pánu nalepza. (-) Co mu wdzyęcnie pochodzi s fercá vprzeyeego/ Nigdy nie zmazanego w zakrytey chytróści RejWiz 52; SkarŻyw 112.*

Szereg: »czysty i niezmazany« (2): *KarnNap Cv; Czemułz tedy zakonowi na niewiałty Ikażone/ y nieczyłte dánemu/ ty Pánno bez Ikaży podlegałz/ a oczyszczenia y dni czterdzieści czekałz/ zawždy czyłta y nigdy niezmazana będąc? SkarŻyw 112.*

W przen (4) : *Nye mamci ya łobyie nigdzyey yuż inego Bogá/ Iedno Pána co yełt yego nyzmazana drogá LubPs Ev, Ev, X3; pytać będą [na sądzie Bożym]/ iefliś wiare niepokalana zachował/ y pieczęć nie narufzona/ y łuknią nie z mazańa SkarŻyw 120.*

Synonimy: **II.** *cny, czysty, niedotknięty, nienaruszony, niepokalany, niesplugawiony, niewinny, obyczajny, powściągliwy, sromieźliwy, szlachetny, wstydlivy.*

Cf **ZMAZANY**